

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. S.

przeciwko "D." sp. o.o.

o nawiązanie stosunku pracy i zasądzenie odszkodowania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 stycznia 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych [...]

z dnia 13 września 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 września 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę kasacyjną powoda A. S. od wyroku Sądu Okręgowego z 8 lutego 2011 r. w sprawie przeciwko „D.” Sp. z o.o. o nawiązanie stosunku pracy i zasądzenie odszkodowania.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że do skargi kasacyjnej nie dołączono pełnomocnictwa do reprezentowania powoda przed Sądem

Najwyższym. W związku z tym pełnomocnik powoda został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej. Wykonując wezwanie przedłożył jedynie pełnomocnictwo szczególne udzielone przez powoda pełnomocnikowi radcy prawnemu Regionu /.../NSZZ „Solidarność”.

W ocenie Sądu Okręgowego, niezależnie od pełnomocnictwa udzielonego przez powoda, radca prawny – jako przedstawiciel związku zawodowego, powinien być także umocowany przez NSZZ „Solidarność” do wniesienia i popierania skargi kasacyjnej. Sąd wskazał, że przedłożone przez pełnomocnika powoda pełnomocnictwo nie zwiera upoważnienia udzielonego przez związek zawodowy dla radcy prawnego i zdaniem Sądu Okręgowego skutkuje to uznaniem, że skarga kasacyjna została wniesiona przez osobę nieuprawnioną do dokonania czynności procesowej.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód. Wnosząc o jego uchylenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego wskazał, że stanowisko Sądu Okręgowego jest wadliwe i narusza art. 398⁶ § 1 k.p.c. W ocenie skarżącego, przedłożone pełnomocnictwo procesowe jest wystarczające do reprezentowania powoda w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Na wstępie wskazać należy, że stronami niniejszego procesu są A. S. (powód) oraz „D.” Sp. z o.o. (pozwany). Związek zawodowy na żadnym etapie procesu nie był ani stroną ani uczestnikiem tego postępowania. Okoliczność, że występujący w sprawie pełnomocnik jest przedstawicielem związku zawodowego, nie jest równoznaczna z tym, że związek zawodowy jest stroną postępowania. Status strony związek zawodowy uzyskuje bowiem wówczas, gdy spowoduje wszczęcie postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych albo wstąpi do toczącego się postępowania, co wymaga złożenia sądowi przez tę organizację wyraźnego oświadczenia (art. 462 w związku z art. 61-63 k.p.c.). Natomiast art. 465 § 1 k.p.c. przyznaje pracownikowi (lub ubezpieczonemu) szczególne prawo rozszerzenia

kręgu pełnomocników procesowych, których może umocować do występowania w jego sprawie, w porównaniu z ich kręgiem wskazanym w art. 87 k.p.c., o przedstawiciela związku zawodowego, inspektora pracy albo pracownika zakładu pracy, w którym mocodawca (pracownik, ubezpieczony) jest lub był zatrudniony (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 2007 r., II PZ 6/07 OSNP 2008, nr 9-10, poz. 138).

Stosownie do art. 465 § 1 k.p.c., pełnomocnikiem pracownika lub ubezpieczonego może być również przedstawiciel związku zawodowego lub inspektor pracy albo pracownik zakładu pracy, w którym mocodawca jest lub był zatrudniony, a ubezpieczonego - także przedstawiciel organizacji zrzeszającej emerytów i rencistów. Z brzmienia tego przepisu wynika, że rozszerza on krąg podmiotów, które mogą być pełnomocnikami pracownika, o przedstawiciela związku zawodowego lub inspektora pracy albo pracownika zakładu pracy, w którym mocodawca jest lub był zatrudniony, tj. osoby, które co do zasady nie mogą być pełnomocnikami procesowymi. Nie wynika natomiast z niego w żadnym razie, że radca prawny, który nie jest przedstawicielem związku zawodowego nie mógł być pełnomocnikiem pracownika.

Powyższemu wnioskowi nie przeczy również postanowienie z 6 kwietnia 2006 r., II PZ 3/06, OSNP 2007, nr 7-8 poz.104, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że przedstawiciel związku zawodowego jako pełnomocnik pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy powinien nie tylko przedłożyć pełnomocnictwo pracownika, ale także wykazać, że jest uprawniony do działania w imieniu związku zawodowego na podstawie jego statutu lub odrębnego upoważnienia (art. 465 § 1 k.p.c.). Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika bowiem, że wskazana wyżej teza dotyczy tylko sytuacji, gdy pełnomocnik nie jest adwokatem lub radcą prawnym. Norma art. 465 § 1 k.p.c. nie jest normą samodzielną i należy ją odczytać w kontekście ogólnych zasad ustanawiania pełnomocników procesowych wynikających z przepisów art. 87 k.p.c. Świadczy o tym jednoznacznie użyte w art. 465 § 1 słowo "również". A więc pełnomocnikiem pracownika mogą być zarówno osoby wymienione w art. 87 k.p.c., jak również wymienione w art. 465 § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 1998 r., I PZ 32/98 OSNP 1999, nr 16, poz. 519, Lex 37038). Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia

20 marca 2007 r., II PZ 6/07 OSNP 2008 nr 9-10, poz. 138, Lex 384261), art. 465 § 1 k.p.c. przyznaje pracownikowi (lub ubezpieczonemu) szczególne prawo rozszerzenia kręgu pełnomocników procesowych, których może umocować do występowania w jego sprawie, w porównaniu z ich kręgiem wskazanym w art. 87 k.p.c., o przedstawiciela związku zawodowego, inspektora pracy albo pracownika zakładu pracy, w którym mocodawca (pracownik, ubezpieczony) jest lub był zatrudniony. Przepis ten nie wyłącza jednak wymogu wynikającego z art. 87¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Podstawowym sposobem reprezentacji pracownika w procesie jest reprezentacja przewidziana w art. 87 k.p.c. przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym. Oczywiście jest, że umocowanie udzielone przez pracownika radcy prawnemu lub adwokatowi jest wystarczające do działania przed sądem w jego imieniu, a w sytuacji, gdy pracownika przed Sądem Najwyższym reprezentuje przedstawiciel związku zawodowego, powinien on wykazać się uprawnieniami radcy prawnego lub adwokata oraz stosownym pełnomocnictwem udzielonym przez pracownika.

Należy dodać, że analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy prezentował także w okresie poprzedzającym ustalenie obecnej treści art. 465 § 1 k.p.c., w tym również na gruncie brzmienia tego przepisu przed jego nowelizacją ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego /.../ Dz. U. Nr 48, poz. 554), gdy art. 465 § 1 zdanie drugie k.p.c. stanowił, że "Kasację może wnieść jedynie adwokat, a także radca prawny związku zawodowego lub organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów." Sąd Najwyższy podkreślił, że dosłowna wykładnia tego przepisu byłaby sprzeczna z jego celem rozszerzenia możliwości zastępowania pracowników w sprawach z zakresu prawa pracy, a nie odwrotnie (zob. postanowienia SN z: 27 sierpnia 1996 r., I PKN 6/96, OSNP 1996 nr 24, poz. 378; 30 lipca 1998 r., I PZ 32/98, OSNP 1999 nr 16, poz. 519; 20 maja 2004 r., I PZ 6/04 OSNP 2005, nr 3 poz. 40). W rezultacie należy stwierdzić, że radca prawny będący przedstawicielem związku zawodowego może reprezentować pracownika w sprawie z zakresu prawa pracy i wnieść w jego imieniu skargę kasacyjną, bez względu na to, czy wykazał, że jest uprawniony do działania w imieniu związku zawodowego na podstawie jego statutu lub odrębnego

upoważnienia, jeżeli pracownik udzielił mu pełnomocnictwa procesowego na zasadach ogólnych (art. 465 § 1 w związku z art. 87 § 1 i art. 87¹ § 1 k.p.c.).

W niniejszej sprawie, w celu wykonania wezwania do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej zobowiązującego do złożenia pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania strony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, pełnomocnik powoda, w określonym przez Sąd terminie, dołączył do akt sprawy pełnomocnictwo procesowe. Na podstawie tego pełnomocnictwa powód upoważnił R. S., radcę prawnego Regionu NSZZ „Solidarność”, do wniesienia i popierania skargi kasacyjnej w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym IV Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przeciwko „D. Sp. z o.o.”, o nawiązanie stosunku pracy i odszkodowanie. Skargę kasacyjną w imieniu powoda złożył zatem radca prawny, który wykazał się pełnomocnictwem procesowym udzielonym mu przez powoda. Pełnomocnictwo to, w świetle art. 87 k.p.c. jest prawidłowe i wystarczające do reprezentowania powoda przed Sądem Najwyższym w sprawie z zakresu prawa pracy.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 orzekł jak w sentencji.